

Atli Dam, fyrrverandi lögmaður:

Vit mugu standa fast mótvegis norðmonnum

Nú mugu vit standa fast mótvegis norðmonnum í royndum teirra at brúka Føroyar sum jarnbrot í stríði sínum móti slíkum, sum veiða "ólógliga" í Loynikrókinum. Føroyar eru eitt ov veikt jarnbrot til, at vit muna mótvegis teimum størru londunum, EuU og Íslandi

Ein av teimum føroysku politikarunum, sum hevur havt mest við norðmenn at gera, tá tað hevur snúð seg um sínámillum fiskiveiði-avtalur, er fyrrverandi lögmaður Atli Dam. Av mongum eygleiðarum hevur hann verið mettur ein fyrri Føroyar sera góður samráðingarleiarari. Sosialurin hevur biðið Atla Dam um eina viðmerking til stöðuna, sum hevur tikið seg upp millum Føroyar og Noreg. Hann visir fyrst til viðgerðina á tingi av kvotulógini í fjór.

Lóg fyrri tingið

Í kvotulógini, sum varð framløgd í desember 1993 vóru tvær lógargreinar. Onnur, sum reguleraði viðurskiptini við umskipping o.þ. innan fyrri føroyska 200 fjórðingamarkið, og onnur, sum varð ætlað sum eitt slag av politigrein viðvíkjandi sigling um føroyskt øki, har ætlanin var, at Føroyar skuldu vera politimyndugleiki eitt nú mótvegis "føroyskum" hentleikaskipum, íslenskum, grønlandskum o.þ. skipum, sum veiddu í Loynikrókinum uttan avtalu.

Hesa seinnu greinina sigur Atli Dam, vildi nevndin, sum arbeiddi við málinum í lótinginum, ikki vita av, men ein helt, at landingarloyvi átti at veitast av Føroya landsstýri, tá talan var um at landa fisk frá útlandskum skipum í Føroyum.

Av eini ella aðrari tekniskari orsök visti eftirverandi lógargreinin seg ikki at fenna um føroyskar havnir, og sostatt kom ikki at verða neyðugt at útvega sær loyvi frá Føroya landsstýri í sambandi við landingar, sum meirilutin annars ætlaði.

Ov veikt jarnbrot

-Persónliga haldi eg tað var spell, men sum nú er, er ov seint at fara at aftur til ta stöðuna.

Nú mugu vit standa fast mótvegis norðmonnum í royndum teirra at brúka Føroyar sum jarnbrot í stríði sínum móti slíkum, sum veiða "ólógliga" í Loynikrókinum.

Fyrst og fremt tí at Føroyar eru eitt ov veikt jarnbrot til, at vit kunnu muna mótvegis teimum størru londunum, EU, Íslandi osfr.

Hentleikaskip

Sum nú er fáa vit ikki hjálpt upp á stöðuna í Loynikrókinum uttan tað hendir í

fleirtjóða høpi.

Annars havi eg ikki nakran sympati fyrri teimum, sum hava gingið á odda í útvegan av hentleikaskipum, sum við veiðuni í Loynikrókinum ganga føroyskum áhugamálum alt ov nær. Mong hampafólk eru sjálvsagt imillum, men avrikini hjá sumum av hesum undangongumonnunum í føroyskum vinnulívi elva ikki til undirtøku við teirra við hesum ivasama loynivirksemi.

Skipað viðurskipti

Atli Dam sigur viðari, at tað er neyðugt fyrri Føroyar at hava skipað viðurskipti, og vit valdu nú einaferð at gerast partaeigari í teimum stovnum í Barentshavinum. bæði toskastovninum og lodnustovninum. Tí ber so illa til samstundis at lata aðrar taka burtur av. Tað má vera betri at vera partaeigari í einum stovni heldur enn at noyðast á nápa burturav.

Felagsstovnur

Atli Dam sigur viðari, at Føroyar hava sum fiskivinnu- og meira brúk enn aðrir fyrri skipaðum viðurskiptum á høvunum, og tað er væl torført at definera toskastovnin í Barentshavinum sum annað enn ein felagsstovnur, so øll veiða gongur burtur av hesum sama stovni.

-Skulu vit líta at møguleikum, sum kunnu koma upp aðrataðni í altjóða sjógví, so er best at vit sum frálíður fáa skipað viðurskipti.

-Men føroyingar vilja vera við, at Smogan er altjóða øki, og at vit tí kunnu fiska frítt har!

-Tað er beint. Tað er altjóða øki. Men hetta er kortini ein stovnur, sum er undir fleirtjóðað regulering, sum hevur verið síðani 1975, tá vit gjørdust partaeigari fyrri fyrstu ferð.

-So eru tað tey, sum siga, at vit fáa alt lítið í mun til Norðmenn og russar?

-Tað er sjálvsagt. Tað hevur nakað við søgulig rættindi at gera. Teir língu sær søguligan rætt í 1975, tá mett varð, at føroyski parturin var 12.000 tons. Hesi fingust til vega bert út frá veiðuni í tvey ár í 68 og 69. Tað var fiskiskapurin í tíðarskeiðnum fá 64 til 73, sum varð lagdur til grund fyrri partabrævipart okkara í 75.

Tey 12.000 tonsini hava vit fingið ríkiliga eisini síðani fiskimarkini fóru út í 1977.

Vit kunnu heldur ikki

mótæla, at meginparturin verður veiddur av teimum báðum londunum, sum sambært altjóða reglum eiga økið innan fyrri 200 fjórðing. So kundu vit framvegis veitt 15. - 20.000 tons av toski av tí felagsstovni, sum er har, metti eg tað frægari enn tað, sum "nápast" kann burtur av av og á tey

fáu ár fiskur er í Loynikrókinum.

Mýkja stöðuna

-Men hvat nú um norðmenn fasthalda krav sítt um føroyskt veiðubann?

-So eigur ikki at verða gjørdur sáttmáli í hesum samráðingarmfari.

-Heldur tú vit sjálvir

kunnu liva við tí?

-Tað er kent, at eg ongantíð havi givist á hondum í sambandi við samráðingar, tí eg altíð siggi fyrri mær eitt nýtt umfar. Verður eingin avtala í dag, so er einki í vegin fyrri, at avtalan kann fáast upp á pláss, tá stöðan er mýkt um heilt stutta tíð.

Eg meti ikki, at tað er eitt antin ella í dag. Tað er neyðugt at samráðast til viðurskiptini eru komin upp á pláss sigur Atli Dam, fyrrverandi lögmaður og samráðingarleiarari við norðmenn gjøgnum mong ár.

jan

Niels Juel Arge:
Teir sigldu úti

Aftur í ár:
JÓLA-GÁVAN

Niels Juel Arge

Spennandi bókarrøðin hjá Niels Juel, "Teir sigldu úti", heldur fram. Í fjórðu bókini, kunnu tygum m.a. lesa frásøgnina um havnadrøngin William Martin við Stein, ið var millum teir fyrstu sameindu herflotamenninar í innrásini í Japan. Um Skálvikingin Tummas Jákup Jensen, ið var settur at stýra skip sitt upp á Omaha Beach eftir boðum frá Martin Joensen í Kvíðni í Sumba. Um bróðir Martin, Herluf, sum rýmdi úr Marokko til Gibraltar á seglbáti. Um havnarmannin Hannis av Kák, ið rýmdi undan tropudeyðanum úr Dakar í einum bjargingarbáti. Umframt nógvar aðrar spennandi frásagnir um føroyskar sjómenn í vápnada handilsflotanum undir seinna heimsbardaga, ið Niels Juel meistarliga greiðir frá í fjórða bindinum av bókarrøðini "Teir sigldu úti".

Bókin kostar kr. 268.- og fæst í bókhandlumi kring landið.

Spennandi og áhugverður lesnaður. Vissið tygum bókin, áðrenn ov seint er.

